

Formidlingshæfte

Projekresultater fra de otte specialområder i
Region Midtjylland

Februar 2021

Formidlingshæfte

Projektresultater fra de otte specialområder i Region Midtjylland   Februar 2021

©DEFACTUM, Koncern Kvalitet, Region Midtjylland, februar 2021

Forfatter(e): Stigaard DL, Thrane SA

For yderligere oplysninger rettes henvendelse til:

Konsulent Dorte Laursen Stigaard

Konsulent Signe Andrén Thrane

DEFACTUM

Olof Palmes Alle 15

8200 Aarhus N

E-mail: defactum@rm.dk

Rapporten kan downloades fra www.defactum.dk.

Forord

Siden 2015 har det specialiserede socialområde, med afsæt i Region Midtjyllands strategi for forskning og udvikling, iværksat en lang række udviklings- og forskningsprojekter, som kan bidrage til at vidensbasere og udvikle indsatsen i specialområderne.

Vi plejer at mødes og dele den viden, de mange projekter tilvejebringer, ved en årlig videndelingskonference for det specialiserede socialområde. Det var ikke muligt i 2020 pga. COVID-19. Vi håber, det bliver muligt at gennemføre en videndelingskonference i efteråret 2021 – men indtil da må vi finde andre måder at dele viden på.

Socialområdet i Region Midtjylland og DEFACTUM har gennem de seneste 6 år samarbejdet om arbejdet med forskning og udvikling. DEFACTUM har derfor taget initiativ til at indsamle viden om de forsknings- og udviklingsprojekter, specialområderne har gennemført. Vi har dels udarbejdet en oversigt over alle de projekter, vi har kendskab til – den finder I i et bilag til dette hæfte. Hvis I støder på interessante projekter i oversigten, som I kunne tænke jer at vide mere om, er I velkomne til at kontakte det enkelte områdes kontaktperson.

Desuden har vi bedt hvert specialområde udvælge 1-2 aktuelle projekter, som kan have relevans for andre. Disse projekter er kort beskrevet på de følgende sider i formidlingshæftet, med vægt på de erfaringer, som kan have en bredere interesse. I er selvfølgelig også velkomne til at kontakte det enkelte specialområde for at høre mere om projekterne.

Tak til specialområderne for at dele jeres viden og erfaringer. Vi håber, at I vil lade jer inspirere af hinandens tilgange og resultater.

DEFACTUM, februar 2021

Indholdsfortegnelse

Forord	3
1 Indledning	5
1.1 Formål.....	5
1.2 Indhold.....	5
1.3 Proces for udvælgelse af projekter	5
2 De otte specialområders projektbeskrivelser	6
2.1 DOK-projekt: Mødefacilitering.....	7
2.2 DOK-projekt: Kortlægning af behov og muligheder for arbejdet med psykotraumatologi i regi af Specialområde Kriminalitetstruede og Dømte Børn og Unge.....	8
2.3 IKH-projekt: COVID-19: Hvad har vi lært? - En evaluering af håndteringen og arbejdsforholdene på IKH under COVID-19	9
2.4 SAU-projekt: Boostcamp.....	10
2.5 SAU-projekt: Virtual Reality (VR) som redskab til social træning og eksponering til voksne med autisme	11
2.6 SBU-projekt: Tværgående læringskoncept	12
2.7 SOH-projekt: SMARTE mål og delmål – til gavn for borgernes udvikling og trivsel	13
2.8 SOH-projekt: Forbedringsarbejde omkring urinvejsinfektioner (UVI).....	14
2.9 Specialområde Holmstrupgård-projekt: Socialpædagogisk professionsfaglighed i socialpsykiatrien – et litteraturstudie	15
2.10 SUA-projekt: Højt specialiseret faglighed i indsatsen med udviklingshæmmede med dom	16
2.11 SVO-projekt: Livsmestring	17
2.12 SVO-projekt: Audiomove Explorer.....	18

1 Indledning

1.1 Formål

Formålet med dette formidlingshæfte er at videndele projektræsultater fra de otte specialområder i Region Midtjylland i et skriftligt format for at understøtte videndelingen og den gensidige inspiration, både specialområderne imellem samt til øvrige interesserede.

1.2 Indhold

Formidlingshæftet indeholder en til to projektbeskrivelser fra hvert af de otte specialområder i Region Midtjylland. I bilag til formidlingshæftet findes en projektoversigt, hvor de igangværende og gennemførte projekter ved hvert specialområde i perioden fra 2015 til 2020, som DEFACTUM har kendskab til, er oplyst. Listen indeholder både projekter, som er bevilliget via Socialområdets pulje til forskning og udvikling (F&U-puljen) og projekter, som er finansieret på anden vis.

1.3 Proces for udvælgelse af projekter

Specialområderne har selv udvalgt de projekter, som beskrives i formidlingshæftet. Projekterne er valgt ud fra kriterierne:

- Mest aktuelle projekter, som kan være relevante for en bredere kreds
- Igangværende eller afsluttede inden for de sidste to år
- Projektets læringspotentiale – er det et projekt, som andre tilbud eller socialområder vil kunne uddrage læring af?

Hvert specialområde er interviewet om deres udvalgte projekter, og på baggrund af interviewene har DEFACTUM udarbejdet formidlingshæftets projektbeskrivelser.

2 De otte specialområders projektbeskrivelser

Nedenstående oversigt viser, hvilke udviklingsprojekter hvert specialområde har udvalgt at fortælle om.

Specialområde	Udvalgte projekter
DOK – Specialområde Kriminalitetstruede og Dømte Børn og Unge	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mødefacilitering ▪ Kortlægning af behov og muligheder for arbejdet med psykotraumatologi i regi af Specialområde Kriminalitetstruede og Dømte Børn og Unge
IKH – Institut for Kommunikation og Handicap	<ul style="list-style-type: none"> ▪ COVID-19: Hvad har vi lært? - En evaluering af håndteringen og arbejdsforholdene på IKH under COVID-19
SAU – Specialområde Autisme	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Boostcamp ▪ Virtual Reality (VR) som redskab til social træning og eksponering til voksne med autisme
SBU – Specialområde Børn og Unge	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tværgående læringskoncept
SOH – Specialområde Hjerneskade	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SMARTE mål og delmål – til gavn for borgernes udvikling og trivsel ▪ Forbedringsarbejde omkring urinvejsinfektioner (UVI)
Specialområde Holmstrupgård	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Socialpædagogisk professionsfaglighed i socialpsykiatrien – et litteraturstudie
SUA – Specialområde Udviklingshæmning og ADHD	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Højt specialiseret faglighed i indsatsen med udviklingshæmmede med dom
SVO – Specialområde Socialpsykiatri Voksne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Livsmestring ▪ Audiomove Explorer

2.1 DOK-projekt: Mødefacilitering

Ved Lise Christensen, psykolog

2.1.1 Projektet – kort fortalt

Primo 2019 deltog medarbejdere fra MultifunC ved DOK i et todageskursus. MultifunC har en særlig behandlingsmanual, som foreskriver, at der ofte skal afholdes møder med de unge. Det var derfor vigtigt for MultifunC at få viden om, hvordan møder kan faciliteres bedre, både møder mellem medarbejderfaggrupper samt møder mellem medarbejdere og de unge. En ekstern konsulent faciliterede refleksion hos medarbejdere om, hvad der er vigtigt i møderne med de unge og mellem medarbejdere. Denne beskrivelse fokuserer på møder mellem medarbejdere og de unge, da det er disse møder, MultifunC har haft overvejende udviklingsfokus på. Formålet var at finde en god mødeform, hvor det bl.a. skulle drøftes, hvordan indholdet for møder skal præsenteres og struktureres, og hvordan man som fagperson kan forberede sig til et møde og afstemme det efter hvilke budskaber, der skal gives til de unge.

2.1.2 Den vigtigste læring fra projektet

Det er værdifuldt at undersøge, om man kan gøre tingene på en anderledes måde. Det har været gavnligt for MultifunC at få lov til at brainstorme over alle de forskellige slags mødeformer, der findes. Efter projektforløbet er der kommet en øget opmærksomhed på, at det gode møde kræver, at både fagprofessionelle og unge forbereder sig. Det kræver bl.a., at pædagogen dagen før behandlingsmødet minder den unge om mødet samt fortæller, at den unge på behandlingsmødet har mulighed for at bringe egne ønsker i spil. Derudover kræver det udarbejdelse af en kort dagsorden, hvor medarbejdere på forhånd skriver de punkter ned, de skal igennem. I tråd med dette er der kommet øget fokus på, at møderne med de unge skal være de unges møde. Derfor kommer de unges punkt i dag øverst på dagsordenen, hvor det tidligere var det sidste punkt. Desuden har MultifunC været undersøgende på, om møderne er placeret i de rigtige lokaler, kan de evt. gå en tur i stedet, hvordan er mødedeltagerne placeret rundt om mødebordet til møder med de unge, er det måske ikke hensigtsmæssigt, at alle medarbejdere sidder på den ene side og den unge på den anden? Det er også vigtigt at være opmærksom på, hvordan der bliver talt, bliver der fx brugt lange sætninger, og er medarbejderne gode til at anvende visuelle redskaber, som både medarbejdere og de unge kan støtte sig til mm. I dag oplever DOK i højere grad at lykkes med møderne med de unge, fx oplever de ikke samme grad af unge, som forlader møder, inden de er afsluttede.

2.1.3 Kan andre bruge erfaringerne fra projektet?

Det er relevant indimellem at være undersøgende på egen praksis og evt. prøve at kaste alle bolde op i luften, uanset om de er realistiske eller ej. Herudover er det vigtigt kontinuerligt at have fokus på, hvordan borgerne kan inddrages og få mere indflydelse, så de oplever, at de bliver lyttet til. Dette har de hos MultifunC haft stor gavn af i processen med at forbedre møderne med de unge.

2.1.4 Involvering af borgere i projektet

Det kan være en udfordring at involvere de unge, da det er svært for dem at formulere ønsker. I stedet har de behov for at få opstillet få forslag, som de kan vælge imellem. Til møderne involveres de unge i, hvordan de kan nå deres mål og delmål. Et eksempel er en ung, som på sigt skal lære selv at komme til og fra skole, og dermed også selv skal kunne tage bussen. I denne situation skal man være nysgerrig på, hvordan den unge tænker, at dette vil kunne ske. Det vil dog ofte være nødvendigt med forslag som fx at foreslå, at pædagogerne kører den ene vej den første uge.

2.2 DOK-projekt: Kortlægning af behov og muligheder for arbejdet med psykotraumatologi i regi af Specialområde Kriminalitetstruede og Dømte Børn og Unge

Ved Lise Christensen, psykolog

2.2.1 Projektet – kort fortalt

I 2019 fik DOK midler fra Socialområdetets pulje til forskning og udvikling til en kortlægning, som skulle afdække viden om og gode erfaringer med, hvordan man kan opdage og behandle børn og unges traumer virkningsfuldt. På den baggrund ønskede DOK at udpege anvendelige redskaber og metoder til fremadrettet at kunne arbejde med traumer hos de unge. Baggrunden for projektet var, at medarbejdere oplevede, at forholdsvis mange af deres unge har traumer, og at der ikke blev arbejdet systematisk med tilstedeværelsen af traumer hos de unge. Dette kunne betyde, at den behandling, som blev sat i værk, risikerede at mislykkes på grund af et ubehandlet traume. DEFACTUM gennemførte kortlægningen.

2.2.2 Den vigtigste læring fra projektet

På baggrund af kortlægningen udarbejdede DOK en strategi for det fremadrettede arbejde. Det blev besluttet, at DOK skulle arbejde med Bruce Perrys tilgang; The Neurosequential Model of Therapeutics (NMT), som integrerer principper fra neurovidenskab og psykotraumatologi og bygger bro mellem teorier om hjernens udvikling og udviklingspsykologiske teoridannelser, så det bliver muligt at forstå barnets/den unges udvikling og eventuelle fejludvikling på en nuanceret måde. I tilgangen er der fokus på først at arbejde med de mere sansemæssige og selvregulerende områder af hjernen, før der kan arbejdes med de kognitive. Det er en længerevarende proces at implementere NMT, som bl.a. kræver uddannelse af medarbejdere, og grundet COVID-19 er dette arbejde sat i bero. En læring, som DOK har fået fra kortlægningen, er, at NMT-tilgangen har fokus på, at traumer sidder i kroppen, hvorfor det er vigtigt at fokusere på kroppen og forstå, hvad det er, der sker i kroppen og arbejde med at løse op herfor. I store dele af DOKs behandling er det verbale omdrejningspunktet fx motiverende samtaler og misbrugsbehandling. Dette stiller store krav til, at de unge skal producere noget verbalt, hvilket kan være rigtig svært for dem. Selvom DOK endnu ikke har igangsat arbejdet med NMT, har de alligevel etableret forskellige tilbud med øget kropsligt fokus. Bl.a. får de unge i dag tilbud om massage, og i forbindelse med corona-nedlukningen har der været forskellige tiltag til træning varetaget af pædagogerne fx yoga og mindfulness, og igennem flere år har der været tilbud om NADA. Erfaringen viser, at de unge er positive over for de forskellige tilbud med kropsligt fokus. Særligt massagen er populær blandt de unge, hvor flere af de unge melder sig til. Medarbejderne har været overrasket over efterspørgslen, da en stor del af de unge ofte kan have svært ved, at der skal foregå noget kropsligt.

2.2.3 Kan andre bruge erfaringerne fra projektet?

Der vil formodentlig være andre specialområder, som kan lære noget af at tænke mere kropsligt frem for sprogligt. På et senere tidspunkt vil der komme mere viden om projektet, som med fordel vil kunne blive delt blandt specialområderne.

2.2.4 Involvering af borgere i projektet

De unge er ikke på nuværende tidspunkt involverede kun i det omfang, hvor de selv bestemmer, om de fx vil modtage massage. I takt med implementering af NMT vil det være hensigtsmæssigt at involvere de unge og herunder forklare dem, hvorfor det er vigtigt med fokus på det kropslige.

2.3 IKH-projekt: COVID-19: Hvad har vi lært?

- En evaluering af håndteringen og arbejdsforholdene på IKH under COVID-19

Ved Tobias Kierk, fuldmægtig, udviklingsafdelingen

2.3.1 Projektet – kort fortalt

IKH har i forbindelse med nedlukningen i foråret 2020 efterfølgende gennemført en evaluering af medarbejdernes oplevelse af arbejdssituationen under corona-nedlukningen, herunder ledelsens håndtering, deres egen arbejdssituation, brugen af It, samarbejdet med kollegaer og egen fysiske og mentale sundhed. Derudover er det undersøgt, hvorvidt perioden under nedlukningen har resulteret i nytænkning blandt medarbejderne i relation til deres eget arbejdsliv, men også i tilgangen til både det faglige fællesskab og løsning af borgerrelaterede opgaver. Evalueringen er mundet ud i rapporten: "COVID-19: Hvad har vi lært? - En evaluering af håndteringen og arbejdsforholdene på IKH under COVID-19".

2.3.2 Den vigtigste læring fra projektet

På baggrund af erfaringerne fra perioden med nedlukningen og resultaterne fra den udarbejdede rapport er der blevet nedsat to arbejdsgrupper: En om hjemmearbejde og en om motivation på tværs. Formålet med arbejdsgrupperne er at viderebringe og viderediskutere henholdsvis de gode erfaringer og udfordringerne fra perioden med nedlukningen. Derudover er der på baggrund af evalueringen blevet udarbejdet en række guidelines, der understreger de væsentligste udfordringer og fordele ved hjemmearbejde. Evalueringen viste desuden, at nedlukningen bidrog til en vis mængde utryghed omkring medarbejdernes jobmæssige sikkerhed, hvilket fra et teoretisk synspunkt kan bidrage til lav jobtilfredshed og motivation. Dette fokus er noget, som ledergruppen har taget med i bearbejdningen af resultaterne, men det er ikke udmøntet i en egentlig arbejdsgruppe.

2.3.3 Kan andre bruge erfaringerne fra projektet?

IKH vurderer, at erfaringerne fra projektet i høj grad kan bruges af andre. IKH oplevede, at evalueringen af nedlukningen viste et tydeligt (om end forceret) opgør med den form, som man indretter sit arbejds- og familieliv på, og fleksibilitet under ansvar er en åbenlys udspringer af både evalueringen og nedlukningen generelt set. Det er et fokus som mange private virksomheder har haft i mange år, og evalueringen var springbrættet til at få det italesat på IKH.

Evalueringen viste, at der var store forskelle i, hvorvidt man som medarbejder følte sig motiveret under nedlukningen, hvilket i nogen grad kunne forklares med, i hvor høj grad ens normale arbejdsopgaver var ramt af nedlukningen. Medarbejdere, der normalt havde høj grad af borgerkontakt, oplevede det største fald i motivationen. Efterfølgende har IKH været interesseret i at se nærmere på og arbejde videre med, hvordan skellet mindskes mellem de mest motiverede afdelinger og de mindst motiverede afdelinger.

2.3.4 Involvering af borgere i projektet

Projektet har udelukkende haft fokus på, hvordan medarbejderne har håndteret nedlukningen. Borgerperspektivet er interessant, men det blev af IKH, af tidsmæssige årsager, fundet for komplekst at undersøge bredt på socialområdet og for snævert på IKH, hvilket bl.a. grunder i, at IKH er et ambulant behandlingstilbud, som mange af borgerne kun er i kontakt med få gange.

2.4 SAU-projekt: Boostcamp

Ved Krista Kajberg, udviklingskonsulent

2.4.1 Projektet – kort fortalt

Boostcamp er et intensivt højskolelignende forløb på ni døgn, som henvender sig til normalt- og velbegavede autistiske unge voksne i alderen 18 - 30 år, som er på kanten af beskæftigelse og/eller i risiko for social isolation. Campen er gennemført to gange tidligere for år tilbage, og er nu gennemført som camp i en tilpasset udgave igen i 2020. Formålet med campen er at skabe håb, gnist og handlekraft hos de unge. På kort sigt er målene:

- at de unge får positive erfaringer med at deltage i sociale sammenhænge
- at de unge opnår større selvforståelse og i højere grad føler sig som aktører i eget liv
- at de unge får inspiration og motivation til at finde vejen videre i forhold til beskæftigelse og/eller uddannelse

Et overordnet tema på campen var selvforståelse. De unge arbejdede således med de udfordringer og muligheder som det at være autist kan indebære i overgangen til voksenlivet. På programmet i løbet af campen var også højmotiverende fag, som de unge selv valgte; rollespil og animation. På campen var der desuden en række inspirationsoplæg ved autistiske voksne med det formål, at de unge kunne møde rollemodeller at spejle sig i. Derudover bestod programmet på campen af involverende undervisning i bl.a. robusthed, autisme og sanser, medborgerskab med pædagogiske konsulenter og en psykolog fra SAU som undervisere. På campen i 2020 deltog i alt 13 unge, hvoraf de fleste boede hos deres forældre, og en del var på kanten til at skulle flytte hjemmefra. Forarbejdet til at rekruttere unge til projektet skete i tæt samarbejde med Viborg Kommune, hvilket muliggjorde at rekruttere unge, der passede ind i målgruppen for campen og unge fra samme lokalmiljø. At de unge kom fra samme lokalmiljø gav god mening for projektet, idet det så var muligt at inddrage kommunale jobkonsulenter, samt give de unge mulighed for efterfølgende at kunne bygge videre på de venskaber, som spirede på campen. SAU er for nuværende i gang med at evaluere projektet med deltagelse af unge, der deltog i campen og de unges kontaktpersoner, eksempelvis bostøtter og jobkonsulenter. Derudover arbejdes der også på at inddrage pårørende i evalueringen.

2.4.2 Den vigtigste læring fra projektet

En vigtig læring fra projektet er, at det er lettere at lykkes med rekruttering af målgruppen, når det sker i et tæt samarbejde med én kommune. Derudover er forhåbningerne med projektet, at det kan bruges til, at SAU får en rolle i at understøtte kommuner i at arbejde mere forebyggende med målgruppen af autistiske unge voksne. Det forventes, at den igangværende evaluering vil bidrage med viden om, hvorvidt og hvordan campen bidrager til at indfri de opstillede mål.

2.4.3 Kan andre bruge erfaringerne fra projektet?

Erfaringerne vil kunne bruges af alle aktører, som ønsker at arbejde forebyggende med autistiske unge. Idéen om et højskolelignende forløb, hvor man arbejder med selvforståelse, rollemodeller og positive erfaringer med at indgå i sociale sammenhænge med ligesindede, vil formentlig også kunne bruges i tilpasset form i forhold til andre målgrupper.

2.4.4 Involvering af borgere i projektet

Der har været borgere involveret i projektet, og disse borgere skal også høres i den kommende evaluering af projektet.

2.5 SAU-projekt: Virtual Reality (VR) som redskab til social træning og eksponering til voksne med autisme

Ved Mads Aarup-Jørgensen, it-udviklingskonsulent

2.5.1 Projektet – kort fortalt

Formålet med projektet har været at afprøve virtual reality (VR) som redskab til socialtræning og eksponering til voksne med autisme. Det er blevet undersøgt, hvordan eksisterende VR-teknologi kan bruges som et pædagogisk værktøj i samarbejde mellem autistiske voksne og fagprofessionelle.

Et hovedresultat fra projektet er, at det giver mening at arbejde med VR i forhold til denne målgruppe, fordi det åbner for unikke muligheder for at graduere sociale sammenhænge og gradvist eksponere for udfordrende situationer.

Projektet er gennemført og evalueret i 2019. På baggrund af de gode erfaringer er der efterfølgende igangsat flere nye VR-forløb i samarbejde med autistiske borgere. Der arbejdes samtidig på at igangsætte to forskellige større projekter i samarbejde med forskere, som også involverer brug af VR.

2.5.2 Den vigtigste læring fra projektet

Afprøvningen af VR som redskab har vist, at sociale sammenhænge opleves mindre stressende af målgruppen for tilbuddet, når det foregår i VR. Derudover har erfaringerne fra projektet været, at VR kan styrke rammerne for at arbejde med relationsdannelse og kommunikation. Slutteligt har afprøvningen vist, at det er motiverende for borgerne at bruge VR som redskab.

2.5.3 Kan andre bruge erfaringerne fra projektet?

Erfaringerne kan i høj grad bruges af andre, fordi projektet underbygger andres erfaringer med, at VR kan være et godt træningsredskab inden for socialområdet. Derudover er der især to ting, som gør, at projektet adskiller sig fra de fleste andre VR-projekter rundt om i landet: For det første det store fokus og positive erfaringer med VR som virtuel øvebane for socialt samspil, og for det andet; at det er gennemført med et relativt lille budget og med frit tilgængeligt software, som alle kan hente. Muligheden for at udnytte det potentiale, der er i VR som redskab til bl.a. social træning afhænger af, om man har viljen til det kombineret med en høj faglighed.

2.5.4 Involvering af borgere i projektet

Der har været borgere involveret i projektet, og det har i den forbindelse været nyt for både medarbejdere og borgere at anvende og navigere i VR. Dette har blandt andet betydet, at flere medarbejdere i projektperioden har rapporteret om, at de ofte lidt fastlåste roller mellem medarbejder og borger kan ændre sig i VR og ligefrem kan blive byttet om i forhold til, hvem der er "eksperten". Dette kan også være med til at styrke rammerne for at arbejde med relationsdannelse og kommunikation i samarbejdet med de autistiske borgere.

2.6 SBU-projekt: Tværgående læringskoncept

Ved Gerda Aakerberg Klausen, arbejdsmiljøtilsynskonsulent

2.6.1 Projektet – kort fortalt

Projektet handler overordnet om, hvordan man kan skabe læring i organisationen. Projektet går ud på at undersøge, hvilken læring organisationen som helhed kan drage ud fra enkelt-hændelser på afdelingerne. I de tilfælde, hvor der eksempelvis har været en magtanvendelse eller en utilsigtet hændelse på en afdeling, gennemføres der en lokal analyse af hændelsen med det formål at generere læring ud fra den enkelte hændelse, som kan bruges i organisationen som helhed. For at kunne arbejde med analyser af enkelttilfælde, er der udarbejdet et ensartet analyseværktøj, som kan bruges på alle afdelinger i SBU, og som understøttes af en central facilitering fra SBU. Faciliteringen sker med en fast sekvens to gange årligt. På sigt er målet, at det skal være en metode, som er inkorporeret i organisationen fremfor at være personificeret i én person.

Det overordnede formål med projektet er at arbejde sig ind i en mere moden sikkerhedskultur, hvor SBU er mere proaktive i deres ageren. Et yderligere element i projektet handler om at sætte målrettet ind, når afdelingerne udfordres af særligt vanskelige sager. I disse tilfælde vil SBU samle et tværfagligt specialistteam (Task Force), som understøtter de enkelte afdelinger i at lykkes med udfordringerne. Læringen fra Task Forcen formidles bredt i SBU, således at viden også i disse tilfælde flyttes fra enkeltpersoner til mere organisatorisk læring. Hele tilgangen til at arbejde på denne måde er ikke færdigudviklet pt., men er et igangværende projekt.

2.6.2 Den vigtigste læring fra projektet

Projektet er ikke tilendebragt, men allerede nu kan det anes, at den vigtigste betydning af projektet vil være en bedre kvalitet i den pædagogiske indsats, der leveres til brugerne af specialområdet, nemlig børnene. Derudover viser projektet indtil nu, at det er en god idé at kigge bredere i form af, at SBU skal have inddraget eksempelvis speciallæger, forældre og skoler i arbejdet med den lokale analyse af problemstillinger.

Projektet viser også, at det er vigtigt at fastholde den læring, der etableres i organisationen således, at organisationen hele tiden kan bygge videre på allerede etableret viden. Projektet har givet SBU et øget fokus på vigtigheden af evnen til at kunne flytte rundt på viden internt i organisationen, hvilket, som tidligere nævnt, i sidste ende medfører en bedre kvalitet for børnene, men som sidegevinst også skaber rum for at udvikle et bedre arbejdsmiljø blandt medarbejderne i SBU.

2.6.3 Kan andre bruge erfaringerne fra projektet?

Det er meget let for andre specialområder at bruge erfaringerne fra projektet, fordi projektet ikke handler om noget målgruppespecifikt men derimod om organisatoriske forhold. Projektet handler om at skabe en struktur og en systematik i at bruge erfaringerne fra analyser af enkelthændelser til at skabe læring og vidensopbygning, som kan anvendes internt i hele organisationen.

2.6.4 Involvering af borgere i projektet

Der har ikke været borgere involveret i projektet.

2.7 SOH-projekt: SMARTE mål og delmål – til gavn for borgernes udvikling og trivsel

Ved Anja Baker, organisatorisk udviklingskonsulent

2.7.1 Projektet – kort fortalt

Projektet har fokus på at øge kvaliteten i SOHs arbejde med mål og delmål, således at det kan understøtte den individuelle indsats over for borgeren og dermed dennes udvikling og trivsel. Projektets mål er, at SOH via sidemandsoplæring og fælles refleksion kan få udarbejdet SMARTE mål, som kan kvalificere dokumentationen og dermed deres indsats, så den i højere grad understøtter bestillingen.

Projektets koncept består af, at tre udvalgte afdelinger i SOH i projektperioden bliver understøttet via sidemandsoplæring i alle teams af konsulenter fra SOH. I forløbet afholdes i alt tre sidemandsoplæringer pr. team med tre ugers mellemrum fra en faglig vejledning på en konkret borger med det formål at øge kvaliteten i dokumentationsarbejdet. Konsulenten møder fysisk op til teammøder og faciliterer processen, stiller spørgsmål og understøtter granskning af Sensus for at undersøge, hvad der ligger af dokumentation på den pågældende borger. Der er fokus på, hvad der er beskrevet af indsatsformål og mål i § 141 bestillingen, og hvordan mål og delmål er i sammenhæng med denne, samt formuleret og dokumenteret.

Teammødet bliver et refleksions- og læringsrum, hvor konsulent og deltagerne i to timer gennemgår dokumentationen på en til to borgere. Forud for teammødet er der en forudsætning, at deltagerne har gennemgået borgerens (borgernes) ressourcer og forudsætninger på en faglig vejledning. Samtidig skal der være lavet aftaler om, hvad der fremadrettet skal arbejdes videre med. Når dette er på plads, kan konsulent understøtte arbejdet med at udarbejde og oprette SMARTE delmål samt evaluere det, som allerede ligger i dagbogsnotater og undersøge, om det foreliggende er i forlængelse af § 141 bestillingen.

Status for projektet er, at et tilbud er i gang, og de to øvrige starter op i 2021.

2.7.2 Den vigtigste læring fra projektet

Håbet er, at SOH via delmålsarbejdet får skabt en mere tydelig faglig retning i praksis. Indtil videre er det erfaringen, at flere af de deltagende oplever højere grad af meningsfuldhed i dokumentationsarbejdet, bl.a. fordi det hjælper dem med at få lavet en fælles faglig strategi for den enkelte borger samt mulighed for at kunne følge op på indsatser. Hvis delmålene gøres konkrete, specifikke og afgrænsede, bliver det også nemmere at dokumentere, fordi det bliver tydeligere, hvad det er, man skal dokumentere på. Dette giver bedre mulighed for at evaluere og justere indsatsen. Desuden har projektet bidraget til en højere grad af implementering af forståelse af dokumentation ude på tilbuddet. Endelig er der skabt et refleksionsrum på teammøderne, hvor medarbejderne sparrer og erfaringsudveksler med hinanden.

2.7.3 Kan andre bruge erfaringerne fra projektet?

Andre specialområder kan blive inspireret til, hvordan man kan arbejde med dokumentationsarbejde, herunder hvordan man kan anvende Sensus mere systematisk samt sikre evaluering.

2.7.4 Involvering af borgere i projektet

Der har ikke været borgere involveret i projektet. Dog er dette et vigtigt udviklingspunkt for specialområdet, og det bør fremadrettet overvejes, hvordan involvering af borgere med nedsatte kognitive og kommunikative færdigheder kan muliggøres.

2.8 SOH-projekt: Forbedringsarbejde omkring urinvejsinfektioner (UVI)

Ved Anitta Jensen, kvalitetskoordinator

2.8.1 Projektet – kort fortalt

Projektet handler om at minimere urinvejsinfektioner hos borgere med topkateter. Der er tilbøjelighed til at tænke, at øget risiko for urinvejsinfektioner er forventeligt hos borgere med topkateter. Forbedringsprojektet skulle derfor undersøge om og hvordan, det var muligt at nedbringe antallet af urinvejsinfektioner hos borgere med topkateter. Projektet var vigtigt, da urinvejsinfektioner kan have negative konsekvenser for borgerens livskvalitet. Desuden kan urinvejsinfektioner sprede sig til nyrebækkenet eller nyrerne, og tilstanden kan udvikle sig til blodforgiftning, som i værste fald kan være livstruende.

Projektet tog udgangspunkt i én borger, da det var vurderingen, at det var bedre at prøve noget af på én borger og se, hvad det viste. Hypotesen var, at der vil være tiltag, som kan overføres til andre borgere på trods af, at alle borgere er unikke med deres egne udfordringer og kontekster. Fx kunne der være noget, som kunne overføres i arbejdsprocessen; kunne der evt. udarbejdes en tjekliste og udvikles indsatser til andre borgere med topkateter med gentagne urinvejsinfektioner. Håbet er, at man vil kunne påbegynde en forebyggende indsats tidligere i forløbet. Projektet blev gennemført i 2018-2019.

2.8.2 Den vigtigste læring fra projektet

Undervejs i projektet blev det tydeligt, at en del medarbejdere ikke havde gennemført det obligatoriske e-learning kursus om håndhygiejne. Projektet har herved skabt større fokus på håndhygiejne. Lederne har bl.a. fået større bevågenhed på, om medarbejderne rettidigt gennemfører e-læringsmodulet om håndhygiejne. Således er der i dag procedure for, at afdelingslederne får data for, hvor mange medarbejdere der har taget e-learning kursus i håndhygiejne. Desuden blev der gennemført en arbejdsgangsanalyse med en hygiejnesygeplejerske, hvor det blev tydeligt, at medarbejderne ikke gjorde tingene på den samme måde, selv om de troede, at alle gjorde tingene ens. Tilbuddet har fået lavet instrukser, som ikke eksisterede tidligere. Instrukserne har medført flere systematiske arbejdsgange, der gør, at nye medarbejdere i dag bliver oplært i måden at vaske og pleje topkateteret. Endelig er skift af topkateter blevet sat i system i Sensum, så det i dag er synligt for alle, hvornår skiftet er og skal foretages. Tidligere var det kun den enkelte social- og sundhedsassistent, som havde information herom.

2.8.3 Kan andre bruge erfaringerne fra projektet?

Resultaterne fra projektet vil kunne bruges på tværs af SOH samt ved andre specialområder og tilbud, som har meget plejekrævende borgere. Herudover er det væsentligt altid at være opmærksom på at forholde sig kritisk over for antagelser og evt. undersøge dem nærmere. SOH forsøgte at indhente viden om urinvejsinfektioner herunder viden om, hvor ofte det er acceptabelt, at en borger med topkateter har urinvejsbetændelse. SOH havde brug for denne viden til at formulere et rimeligt projektmål. De forsøgte bl.a. at indhente viden ved en mikrobiolog ved Skejby Sygehus om, hvor ofte man kan forvente, at denne målgruppe skal have urinvejsinfektion. Det lykkedes dog ikke.

2.8.4 Involvering af borgere i projektet

Borgeren i projektet har været en vigtig medspiller og har selvfølgelig haft stor indflydelse på de tiltag, som kunne iværksættes for at forebygge urinvejsinfektion. Det krævede løbende et stort involveringsarbejde at drøfte og forklare de forskellige mulige tiltag.

2.9 Specialområde Holmstrupgård-projekt: Socialpædagogisk professionsfaglighed i socialpsykiatrien – et litteraturstudie

Ved Lise Lotte Helm, projektleder

2.9.1 Projektet – kort fortalt

Der er tale om et litteraturstudie med afsæt i et nyligt afsluttet ph.d.-projekt: "Organisatorisk Brugerinddragelse: Fra Dramaturgi til Pædagogik", som handlede om organisatorisk brugerinddragelse på Holmstrupgård. Formålet med litteraturstudiet var at afdække socialpædagogikkens rolle og betydning på det socialpsykiatriske område generelt og at afdække borgernes overgang fra institutionsopholdet til et liv i civilsamfundet.

Litteraturstudiet blev gennemført i 2020.

2.9.2 Den vigtigste læring fra projektet

Ph.d.-projektet viste, at det er muligt at inddrage borgerne i dialog og beslutninger af organisatorisk karakter i det omfang, standarder, instrukser og institutionens rammer og strukturer giver plads til det.

Litteraturstudiet bekræftede den afgørende betydning, medarbejdernes kommunikative og pædagogiske kvalifikationer generelt har, når medarbejderne skal inddrage, gå i dialog og samskabe med borgerne. Det understregede samtidigt behovet for gennemsigtighed, udvikling og formidling af socialpædagogiske og sociale aspekter, bl.a. forstået som mere samfundsrettede perspektiver under behandlingen, som i højere grad bør ske under institutionsopholdet for at forebygge senere overgangs- og stigmatiseringsproblematikker.

I Holmstrupgårds praksis har projektet medført en højere grad af organisatorisk brugerinddragelse, da der gennem projektet er sket udvikling af det lokale brugerråd og givet et generelt større fokus på at inddrage borgerne i dialoger og beslutninger. Der arbejdes pt. systematisk på hver enkelt afdeling med udarbejdelse af konkrete forslag til, hvordan brugerinddragelsen kan fastholdes og udvikles.

2.9.3 Kan andre bruge erfaringerne fra projektet?

Erfaringerne med de brugerinddragende undersøgelsesmetoder, aktionsforskning, Konceptuel Devising, fremtidsværksteder samt litteraturstudiets mere almene fund vedrørende socialpædagogik kan bruges af andre.

2.9.4 Involvering af borgere i projektet

Der har været borgere involveret i projektet, og for ph.d.-studiets vedkommende var borgernes deltagelse i aktionsforskningen helt afgørende. Litteraturstudiets primære tematik hentede sine fund i undersøgelser af brugerønsket kvalitet i (social)psykiatrisk behandling i dansk, skandinavisk og international kontekst.

Generelt viser studierne, at det ofte er systemernes organisering, strukturer, prioriteringer, forventninger, kommunikationsformer og arbejdsgange, der skaber barrierer for brugerinddragelsen.

2.10 SUA-projekt: Højt specialiseret faglighed i indsatsen med udviklingshæmmede med dom

Ved Mett Marri Lægsgaard, chefkonsulent i DEFACTUM og Anette Sønderby, områdeleder for faglighed og sikkerhed i SUA

2.10.1 Projektet – kort fortalt

Der er aktuelt stort fokus på vidensbaseret og specialisering samt på behovet for at kunne tiltrække og fastholde relevant arbejdskraft. Det fordrer undersøgelser af, hvad der karakteriserer en højt specialiseret indsats, og hvad den kræver af medarbejdernes faglighed og af de understøttende organisatoriske og ledelsesmæssige strukturer. SUA og DEFACTUM har gennemført en undersøgelse med fokus på, hvordan ledere, medarbejdere og borgere opfatter den højt specialiserede faglighed, som udøves i SUA. Hvad kendetegner den, er den til stede i tilstrækkelig grad, hvad kan understøtte eller underminere den? Projektet har desuden undersøgt, hvordan der arbejdes med kriminalpræventive indsatser. Der er gennemført en række kvalitative interviews med borgere, medarbejdere og ledere – fulgt op af to auditforløb, hvor ledere og medarbejdere ved SUA har vurderet og drøftet egen praksis repræsenteret ved tre konkrete borgerforløb. Projektet har resulteret i en række opmærksomhedspunkter og konkrete forslag til udvikling, som SUA vil arbejde videre med.

2.10.2 Den vigtigste læring fra projektet

SUA har oplevet, at auditmetoden er meget velegnet til at kaste et kritisk blik på egen praksis med henblik på udvikling – både i forhold til konkrete borgerforløb og i forhold til indsatsen generelt.

Det konkrete projekt har bl.a. vist at:

- En højt specialiseret indsats må være både individuelt tilpasset og helhedsorienteret. Medarbejderne skal kunne balancere mellem en tæt, individuelt tilpasset borgerkontakt og en overordnet faglig retning for indsatsen – og samtidig have organisatorisk forståelse og samarbejdsevner, som gør det muligt at inddrage den rigtige viden og kompetencer
- Ingen kan det hele. Der er så store krav til den (social)faglige medarbejder, at det ikke er tilstrækkeligt at tale om højt specialiseret faglighed. Der må skabes højt specialiserede miljøer, hvor forskellige fagligheder og perspektiver understøtter hinanden
- Stop-op strukturer er nødvendige. Der er behov for uomgængelige afbrydelser, hvor både den individuelle indsats, dokumentationen af den og den organisatoriske understøttelse bliver genstand for kritisk refleksion over egen praksis

2.10.3 Kan andre bruge erfaringerne fra projektet?

Projektet er målrettet SUAs interne kvalitetsudvikling, men ovenstående pointer fra projektet samt flere af de udledte udviklingsforslag vil givetvis være relevante for andre specialområder, som skal udøve en højt specialiseret faglig indsats.

2.10.4 Involvering af borgere i projektet

SUA har udvalgt tre borgere, som indgår som cases i auditforløbet. Ved projektets start er de tre borgere blevet interviewet om deres oplevelse af egen situation og den indsats, de modtager. Interviewene er både brugt som grundlag for at tilrettelægge auditten, og interviewudskrifterne indgik som en del af sagsmaterialet til auditten. Det primære formål med interviewene var at inddrage borgernes stemme i auditforløbet. Deltagerne i auditmøderne fandt interviewene meget interessante. De vurderede, at borgerinterview fremadrettet kan være en udbytterig metode i forhold til at udforske og inddrage borgernes perspektiver og ønsker og i forhold til at opnå en større forståelse for borgernes livshistorie, motivation og adfærd og anvende dette i udarbejdelsen af borgerens mål.

2.11 SVO-projekt: Livsmestring

Ved Jeanette Grotkjær, uddannet social- og sundhedsassistent, kognitiv terapeut, dialektisk adfærdsterapeut fra Kognitiv Center i Aarhus og Berit Gøthgen, uddannet sygeplejerske og terapeut, uddannet psykoterapeut fra S.I.F, dialektisk adfærdsterapeut fra Kognitiv center i Aarhus, uddannet i voksenundervisning.

2.11.1 Projektet – kort fortalt

Formålet er at udarbejde en undervisningsmanual til medarbejdere ved bosteder, så borgerne fremadrettet vil kunne tilbydes forløb om "Livsmestring". Manualen er en komplet undervisningsguide i tilpasset dialektisk adfærdsterapi til medarbejdere, som vil undervise borgere på psykiatriske bosteder. Den henvender sig til bosteder, hvor medarbejderne i dag ikke har relevant undervisningsmateriale, som kan hjælpe dem til at støtte borgerne med meget komplekse psykiatriske problemstillinger (diagnoser) til et bedre liv. Det undervisningsmateriale, som er tilgængeligt i dag, henvender sig udelukkende til ambulante klienter med ustabil personlighedsforstyrrelser/borderline og ikke til borgere på bosteder. SVO oplevede derfor at mangle undervisningsmateriale og besluttede at udarbejde materiale til deres målgruppe. SVOs terapeutiske metode omkring Livsmestring tager afsæt i Marsha M. Linehans beskrivelse af dialektisk adfærdsterapi. Denne behandlingsform er intensiv og har til formål at støtte klienten med at regulere ekstreme følelser, som kan resultere i selvdestruktiv adfærd. Pt. er medarbejderne ved SVO godt i gang med at udvikle og afprøve undervisningsmaterialet.

Et livsmestringsforløb består af gruppeforløb, og varer ca. to år. Manualens emner og opgaver er relateret til borgernes daglige problemstillinger og inddrager både det omkringliggende samfund samt kollegaerne på bostederne i træningen. Alle lektioner er systematisk opbygget; først gennemgås hjemmeopgaver, herefter gives et teoretisk oplæg og endelig gives en ny hjemmeopgave. Både undervisere og borgere får hjemmeopgaver, og underviserne laver dem på lige fod med borgerne, hvilke bl.a. betyder, at deltagerne i højere grad føler sig ligeværdige med underviserne.

2.11.2 Den vigtigste læring fra projektet

Undervejs i projektet har medarbejderne erfaret, at borgere med forskellige typer af diagnoser som skizofreni, OCD og asperger kan have gavn af forløbet, fordi indsatsen grundlæggende handler om mestring af de samme problematikker.

Igennem forløbene har medarbejdere oplevet borgere sige; "hvorfor kommer det her først nu, det har vi manglet længe". Dette giver borgerne, ifølge medarbejderne, udtryk for, fordi forløbet giver mening for dem, og de kan begynde at mærke, at de flytter sig, bliver mere sikre på sig selv og bliver bedre til at klare forskellige dagligdagsting, som de tidligere har haft udfordringer med.

2.11.3 Kan andre bruge erfaringerne fra projektet?

Tanken er at lave en undervisningsmanual, som vil kunne blive udbredt til kollegaer ved andre bosteder med borgere, som har komplekse psykiatriske problemstillinger, og som kognitivt ikke er i stand til at modtage ambulant behandling med den eksisterende DAT-behandling.

2.11.4 Involvering af borgere i projektet

Helt fra begyndelsen har både borgerne og undervisere løbende evalueret forløbet. Borgerne er undervejs i forløbet blevet spurgt til, hvorvidt de får viden og erfaring med noget, som de kan anvende og har givet feedback. Forløbet er kontinuerligt blevet justeret efter borgernes feedback.

2.12 SVO-projekt: Audiomove Explorer

Ved Jacob Hald, Forsknings- og udviklingskonsulent i SVO

2.12.1 Projektet – kort fortalt

Projektets formål har været at lave et lyttespil til undervisning af medarbejdere for at give dem viden om, hvordan man kan forstå, tolke og håndtere borgere med demens. Produktet er et lyttespil, som illustrerer realistiske cases i forhold til borgere med demens og udadreagerende adfærd og er tilgængeligt via en app.

Projektet er blevet til i et samarbejde mellem Aarhus Kommune, Region Midtjylland, VIA University College og Teater Katapult. Teater Katapult var ansvarlig for den dramaturgiske del, hvor skuespillere har lagt stemmer til indspilning af forskellige cases (voiceacting). Casene er inspireret af dagligdagen ved tilbuddene Gårdhaven og Pilebakken, som begge har borgere med demens og udadreagerende adfærd. Undervejs i processen er medarbejdere fra de to tilbud kommet med faglige input til indholdet i casene.

SVO har til hensigt at anvende lyttespillet som en form for e-learning til kompetenceudvikling af nye medarbejdere, således at SVO sikrer et minimum af viden hos deres medarbejdere om håndtering af problemstillinger eller svære situationer i relationen til borgere med demens. Lyttespillet har en varighed på 2-3 timer.

2.12.2 Den vigtigste læring fra projektet

Audiomove Explorer er først afsluttet for nyligt, hvorfor de endnu ikke har gjort sig erfaringer med, hvilken betydning det reelt har for praksis.

På baggrund af en testgruppe synes lyttespillet at virke lovende, og på sigt skal det evt. videreudvikles med en visuel dimension, da det vil være relevant have en version med virtuel reality.

Det er håbet, at Audiomove Explorer, som projekt og via case-eksemplerne, kan bidrage til at belyse blinde pletter og tavs viden i praksis, idet medarbejderne bliver tvunget ud i refleksion over egen praksis.

2.12.3 Kan andre bruge erfaringerne fra projektet?

Lyttespillet Audiomove Explorer er rettet mod medarbejdere, som arbejder med borgere med demens. Derfor er det muligt for andre tilbud, som arbejder med borgere med demens at anvende produktet direkte. Idéen med at tænke kompetenceudvikling af nye medarbejdere via lyttespil kunne dog være en ny og anderledes tilgang til læring.

2.12.4 Involvering af borgere i projektet

Der har ikke været borgere involveret i udviklingen af lyttespillet udover, at det er situationer fra hverdagen på botilbuddene, som ligger til grund for de cases, som udspilles i lyttespillet.

Produktet Audiomove Explorers brugere er nye medarbejdere, og der har været en testfase med involvering af en udvalgt medarbejdergruppe i udviklingen af lyttespillet. Medarbejderne har bidraget med input til de indspillede cases, desuden har de været testpersoner og har løbende givet feedback i udviklingsprocessen. Bl.a. har der været en test-app, som gruppen af medarbejdere har afprøvet og givet feedback på.

